

СХВАЛЕНО
на засіданні педагогічної ради
(протокол №01 від 30.08.2022 року)

ЗАТВЕРДЖЕНО
Директор спеціалізованої школи
№197 ім.Дмитра Луценка
_____ С.Куца

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
Спеціалізованої школи №197
ім. Дмитра Луценка
на 2022-2023 навчальний рік

6-9 класи

Пояснювальна записка

Загальні положення Освітньої програми спеціалізованої школи №197 ім.Дмитра Луценка II ступеня

Освітню програму для учнів 6-9 класів на 2022-2023 навчальний рік (далі – Освітня програма) розроблено на виконання:

Законів України:

- ✓ «Про освіту»;
- ✓ «Про повну загальну середню освіту»
- ✓ «Про забезпечення санітарного епідеміологічного благополуччя населення»
- ✓ «Про внесення змін до деяких законів України в сфері освіти щодо врегулювання окремих питань освітньої діяльності в умовах воєнного стану»;
- ✓ «Про внесення змін до деяких законів України щодо державних гарантій в умовах воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану»;

Постанов Кабінету Міністрів України:

- ✓ від 23.11.2011 № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти»;
- ✓ від 13.09.2017 №684 «Про затвердження Порядку ведення обліку дітей шкільного віку та учнів»;
- ✓ від 09.12.2020 №1236 «Про встановлення карантину та запровадження обмежувальних протиепідемічних заходів з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2» (зі змінами та доповненнями);
- ✓ від 24.06.2022 №711 «Про початок навчального року під час дії правового режиму воєнного стану в Україні»;

Наказів Міністерства освіти і науки України:

- ✓ від 14.07.2015 №762 «Про затвердження Порядку переведення учнів закладу загальної середньої освіти на наступний рік навчання» (зі змінами);
- ✓ від 12.01.2016 №8 «Про затвердження Положення про індивідуальну форму здобуття повної загальної середньої освіти» (зі змінами);
- ✓ від 16.04.2018 №367 «Про затвердження Порядку зарахування, відрахування та переведення учнів до державних комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти»;
- ✓ від 20.04.2018 № 405 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня»;
- ✓ від 23.04.2019 №536 «Про затвердження Положення про інституційну та дуальну форми здобуття повної загальної середньої освіти» (зі змінами);
- ✓ від 08.09.2020 №1115 «Деякі питання організації дистанційного навчання»;

Постанови Головного державного санітарного лікаря України:

- ✓ від 06.09.2021 р. №10 «Про затвердження протиепідемічних заходів у закладах освіти на період карантину у зв'язку поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19)»

Наказу Міністерства охорони здоров'я України:

- ✓ від 25.09.2020 №2205 «Про затвердження Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти»;

Листів Міністерства освіти і науки України:

- ✓ від 19.08.2022 №1/9530-22 «Інструктивно-методичні рекомендації щодо організації освітнього процесу та викладання навчальних предметів у закладах загальної середньої освіти у 2022/2023 навчальному році»;
- ✓ від 10.08.2022 №1/9105-22 «Щодо організації виховного процесу в закладах освіти у 2022/2023 навчальному році»;
- ✓ від 02.08.2022 №1/8794-22 «Щодо діяльності психологічної служби у системі освіти в 2022/2023 навчальному році»;
- ✓ від 06.03.2022 № 1/3371-22 «Про організацію освітнього процесу в умовах військових дій»;
- ✓ від 27.06.2022 №1/7035-22 «Про підготовку до початку та особливості організації освітнього процесу в 2022-2023 навчальному році»

Наказу Департаменту освіти і науки:

- ✓ від 31.08.2022 №86 «Про організацію освітнього процесу у закладах освіти міста Києва в умовах воєнного стану в 2022-2023 навчальному році»;

Листа Департаменту освіти і науки:

- ✓ від 30.08.2022 № 063-3614 «Про структуру 2022/2023 навчального року»

Модель організації освітнього процесу на 2022-2023 навчальний рік (протокол педагогічної ради №01 від 30.08.2022 року).

Тимчасового порядку функціонування спеціалізованої школи №197 ім.Дмитра Луценка на період карантину у зв'язку з поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19) (протокол педагогічної ради №01 від 30.08.2022 року).

У спеціалізованій школі № 197 ім.Дмитра Луценка відповідно до Статуту школи, затвердженого розпорядженням Святошинської районної у м.Києві державної адміністрації від 29.04.2002 року №688, предметом поглибленого вивчення є англійська мова. Другою іноземною мовою, яка вивчається з п'ятого класу, є німецька.

Освітня програма окреслює рекомендовані підходи до планування й організації єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти (далі – Державний стандарт).

Освітня програма визначає:

- загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором тощо, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення, які подані в рамках навчального плану (додаток 1);
- перелік, зміст, тривалість і взаємозв'язок освітніх галузей, окремих предметів, зокрема їх інтеграції, логічну послідовність їх вивчення;

- очікувані результати навчання учнів подані в рамках навчальних програм (додаток 2); запропонований зміст навчальних програм, які мають гриф «Затверджено Міністерством освіти і науки України» розміщені на офіційному веб-сайті МОН України ;
- рекомендовані форми організації освітнього процесу;
- інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти та опис інструментарію оцінювання;
- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією освітньою програмою.

Освітня програма школи спрямована на:

- створення умов для отримання кожним учнем того рівня освіти, який відповідає його здібностям та індивідуальним особливостям;
- формування ключових і предметних компетентностей, як бази для успішного навчання в основній школі;
- розвиток інтелектуальної, емоційної сфери дитини, пізнавальної мотивації учня та його життєвих навичок;
- формування ціннісних орієнтирів, прищеплення навичок соціальної компетентності через включення кожного школяра в систему ранньої предметної орієнтації;
- виховання свідомого ставлення до свого здоров'я та здоров'я інших громадян як найвищої соціальної цінності, формування засад здорового способу життя, збереження і зміцнення фізичного та психічного здоров'я учнів.

Освітню програму побудовано із врахуванням таких принципів:

- дитиноцентрованості і природовідповідності;
- узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання;
- науковості, доступності і практичної спрямованості змісту;
- наступності і перспективності навчання;
- взаємозв'язаного формування ключових і предметних компетентностей;
- логічної послідовності і достатності засвоєння учнями предметних компетентностей;
- можливостей реалізації змісту освіти через предмети або інтегровані курси;
- творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання;
- адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів дітей.

Програма має наступні структурні розділи:

1. Загальні положення Освітньої програми спеціалізованої школи №197 ім.Дмитра Луценка II ступеня.
2. Призначення закладу загальної середньої освіти та засіб його реалізації.
3. Форми здобуття повної загальної середньої освіти у закладі.
4. Загальний обсяг навчального навантаження та орієнтовна тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін.
5. Очікувані результати навчання здобувачів освіти та вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією Освітньою програмою.

6. Форми організації освітнього процесу та опис інструментарію оцінювання.
7. Інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.
8. Навчальний план для 6-9 класів на 2022-2023 навчальний рік.

Призначення закладу загальної середньої освіти та засіб його реалізації

Базова середня освіта – це другий рівень повної загальної середньої освіти, який відповідає другому рівню Національної рамки кваліфікацій.

Зміст програми має потенціал для формування у здобувачів освіти таких ключових компетентностей:

1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

2) здатність спілкуватися рідною та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;

4) компетентності в галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення й робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;

7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності в навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8) навчання впродовж життя, що передбачає опанування вміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організовувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень;

та **наскрізних вмінь**: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими особами.

Враховуючи інтегрований характер компетентності, у процесі реалізації освітньої програми використовуються **внутрішньопредметні і міжпредметні зв'язки**, які сприяють цілісності результатів освіти та переносу умінь у нові ситуації.

Форми здобуття повної загальної середньої освіти у закладі

Відповідно до Закону України «Про освіту» основними формами здобуття освіти є:

- ✓ інституційна (очна (денна, вечірня), заочна, дистанційна, мережева
- ✓ індивідуальна (екстернатна, сімейна (домашня), педагогічний патронаж, на робочому місці (на виробництві)
- ✓ дуальна

Порядок здобуття загальної середньої освіти за інституційною формою, що організовується у закладі забезпечує здобуття повної загальної середньої освіти на певному рівні освіти та відповідно до Положення про інституційну форму здобуття загальної середньої освіти. (наказ МОН України від 23.04.2019 № 536 «Про затвердження Положення про інституційну форму здобуття загальної середньої освіти»).

Права та обов'язки учасників освітнього процесу при організації навчання за інституційною формою визначаються законами України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту» та іншими нормативно-правовими актами у сфері загальної середньої освіти.

Організація здобуття освіти за інституційною формою здійснюється відповідно до Освітньої програми закладу освіти. Результати навчання осіб, які здобувають освіту за інституційною формою, мають відповідати вимогам відповідних Державних стандартів загальної середньої освіти. Державна підсумкова атестація та звільнення від неї осіб, що здобувають освіту за інституційною формою, здійснюються відповідно до Порядку проведення державної підсумкової атестації, затвердженого Міністерством освіти і науки України.

Організація здобуття загальної середньої освіти в спеціалізованій школі №197 ім.Дмитра Луценка відбувається за денною формою навчання, яка є основною формою здобуття повної загальної середньої освіти відповідного рівня.

Індивідуальна форма здобуття освіти (екстернатна, сімейна, педагогічний патронаж) організовується в закладі відповідно до Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2016 року №8 «Про затвердження Положення про індивідуальну форму навчання в загальноосвітніх навчальних закладах» (зі змінами та доповненнями) та Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти у спеціалізованій школі №197 ім.Дмитра Луценка (затвердженого наказом від 27.08.2020 №55).

Для забезпечення індивідуальної форми здобуття освіти можуть використовуватися технології дистанційного навчання відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Положення про дистанційне навчання» від 25.04.2013 №466.

Загальний обсяг навчального навантаження та орієнтовна тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 6-9-х класів у закладі освіти складає 19740 годин/навчальний рік: для 6-х класів – 4760 годин/навчальний рік (1190 годин/ навчальний рік 6А, 6Б, 6В, 6Г класів), для 7-х класів – 4900 годин/навчальний рік (1225 годин-навчальний рік для 7А, 7Б, 7В, 7Г класів), для 8-х класів – 5040 годин/навчальний рік (1260 годин/навчальний рік для 8А, 8Б, 8В, 8Г класів), для 9-х класів – 5040 годин/ навчальний рік (1260 годин/навчальний рік для 9А, 9Б, 9В, 9Г класів). Детальний розподіл навчального навантаження спеціалізованої школи №197 ім.Дмитра Луценка на тиждень окреслено у навчальному плані.

Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру другого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів. Навчальний план передбачає реалізацію освітніх галузей Державного стандарту

загальної середньої освіти через окремі навчальні предмети. Повноцінність базової середньої освіти забезпечується реалізацією як інваріантної, так і варіативної складових, які в обов'язковому порядку фінансуються з бюджету.

Варіативна складова навчального плану для учнів 6-9 класів визначена закладом освіти самостійно та враховує в умовах реалізації програми спеціалізації закладу, індивідуальних освітніх потреб учнів, наявність навчальних приміщень, рівень навчально-методичного, кадрового забезпечення спеціалізації школи і використовується на збільшення навчального навантаження учнів до норм, що не перевищують санітарно-гігієнічні, а саме:

- збільшено на 0,5 годин на тиждень на викладання української мови у 6х класах;
- збільшено на 1 годину на тиждень на викладання української мови у 7-8х класах;
- запроваджено години на індивідуальні та групові заняття:
 - з англійської мови у 6а, 6б класах по 1 годині на тиждень;
 - з української мови у 6б, 6в класах по 1 годині на тиждень;
 - з української мови у 8а класі 0,5 годин на тиждень;
 - з англійської мови у 8б, 8в класах 0,5 годин на тиждень;
 - з історії у 8г класі 0,5 годин на тиждень.

Гранична наповнюваність класів та тривалість уроків встановлюються відповідно до Закону України "Про повну загальну середню освіту". На період адаптивного карантину у зв'язку з пандемією COVID-19 та з метою організації протиепідемічних заходів у закладі освіти, зокрема, провітрювання навчальних кабінетів здійснюється не менш 10 хвилин згідно графіка. З метою недопущення збільшення тривалості освітнього процесу протягом дня скориговано тривалість уроку згідно з рішенням педагогічної ради (протокол №1 від 30.08.2022 року).

Поділ класів на групи при вивченні окремих предметів здійснюється відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128 «Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 6 березня 2002 року за № 229/6517 (зі змінами) (додаток 3).

Структура навчального року:

- Перший семестр з 01 вересня по 23 грудня 2022 року;
- Другий семестр з 09 січня по 30 червня 2023 року;
- Канікули:
 - Осінні канікули з 31 жовтня по 06 листопада 2022 року;
 - Зимові канікули з 24 грудня 2022 року по 08 січня 2023 року;
 - Весняні канікули з 27 березня по 02 квітня 2023 року;

Враховати, що виконання навчальних програм та державного стандарту забезпечується в межах навчального року не тільки під час проведення уроків, а й шляхом обрання закладом різних форм та методів організації освітнього

процесу, зокрема, організації дослідницько-пізнавальної та проєктної діяльності учнів; мовних, предметних та науково-дослідницьких таборів; навчальних екскурсій; консультацій (індивідуальних та групових), у тому числі при підготовці до проведення державної підсумкової атестації (для учнів 9х класів), коригуючих занять (для учнів 6-8х класів) тощо.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти та вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією Освітньою програмою.

Реалізація Освітньої програми забезпечує всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей та розвиток самостійності, творчості, допитливості, що забезпечують її готовність до життя в демократичному й інформаційному суспільстві. Вимоги до результатів навчання в Освітній програмі визначаються з урахуванням компетентнісного підходу до навчання, в основу якого покладено ключові компетентності.

Очікувані результати навчання (компетентностей) здобувачів освіти подано за змістовими лініями, окресленими у Державному стандарті загальної середньої освіти, які має реалізувати вчитель паралельно у рамках кожної освітньої галузі та відповідно обов'язковим результатам навчання.

Зміст Освітньої програми має потенціал для формування у здобувачів таких ключових компетентностей:

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною (і рідною — у разі відмінності) мовами	Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення неформованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас. Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань. Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем
2	Спілкування іноземними мовами	Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування. Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення;

		адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою; обрати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов. Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.
3	Математична компетентність	Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях. Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів. Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями. Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу
5	Інформаційно-цифрова компетентність	Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень. Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач. Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів
6	Уміння вчитися впродовж життя	Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість. Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності. Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії

7	Ініціативність і підприємливість	Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання. Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших. Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)
8	Соціальна і громадянська компетентності	Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані. Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією. Навчальні ресурси: завдання соціального змісту
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо). Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства. Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва
10	Екологічна грамотність і здорове життя	Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально- економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання. Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо. Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя

Ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях. Наскрізні лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих навчальних предметів та предметних циклів та їх враховано при формуванні освітнього середовища. Наскрізні лінії є соціально значимими над предметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

- використання інтерактивних форм і методів навчання, дослідницькі, інформаційні, мистецькі проекти, сюжетно-рольові ігри, інсценізації, моделювання, ситуаційні вправи, екскурсії тощо. Основними формами організації освітнього процесу є різні типи та форми уроку, екскурсії, віртуальні подорожі, спектаклі, квести, які вчитель організує у межах уроку або в позаурочний час. Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів;
- організацію освітнього середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;
- окремі навчальні предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих навчальних предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;
- роботу в громадянських (просвітницьких) проектах, які передбачають формування в учнів навичок пошукової, дослідницької та творчої роботи в групах. Як правило, робота над проектом здійснюється протягом навчального року;
- позакласну навчальну роботу і роботу гуртків
 - національно-патріотичний напрям («Захисник України», «Джура»);
 - спортивно-оздоровчий напрям (шейпінг, баскетбол, пішохідний туризм, спортивні танці, «Швидше, вище, сильніше», гандбол, футбол)

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь. Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.
Громадянська відповідальність	Сприяє формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок. Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.
Здоров'я і безпека	Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище. Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.
Підприємливість і фінансова грамотність	Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо). Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, що передбачає постійне включення учнів до різних видів активної навчально-пізнавальної діяльності та практичну їх спрямованість. Доцільно, де це можливо, створюються умови для самостійного виведення нових знань, перевірки їх на практиці і встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньо предметних зв'язків, а саме: змістовно-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Використання їх посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові

ситуації.

Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією Освітньою програмою

Базова середня освіта здобувається, як правило, після здобуття початкової освіти. Діти, які здобули початкову освіту на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття базової середньої освіти цього ж навчального року.

Перелік освітніх галузей.

Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

Для 6-9-х класів:

- ✓ Мови і літератури
- ✓ Суспільствознавство
- ✓ Мистецтво
- ✓ Математика
- ✓ Природознавство
- ✓ Технології
- ✓ Здоров'я і фізична культура

Освітня галузь «Мови і літератури» реалізується через окремі навчальні предмети: у 6-9 класах – «Українська мова», «Українська література», «Зарубіжна література»; «Англійська мова», «Німецька мова». Профіль навчання (поглиблене вивчення іноземних мов) формується спеціалізованою школою №197 ім.Дмитра Луценка з урахуванням можливостей забезпечити якісну його реалізацію.

Освітня галузь «Суспільствознавство» реалізується через окремі навчальні предмети: у 6-х – інтегрований курс «Всесвітня історія. Історія України», у 7-9х класах – предмети «Історія України» та «Всесвітня історія», у 9х класах – «Основи правознавства».

Освітня галузь «Математика» реалізується через навчальний предмет «Математика» у 6 класах та навчальні предмети «Алгебра» і «Геометрія» в 7-9-х класах.

Освітня галузь «Природознавство» реалізується через навчальний предмет: у 6-9х класах – через окремі навчальні предмети «Біологія», «Географія»; у 7-9х класах – через окремі навчальні предмети «Біологія», «Географія», «Фізика» і «Хімія».

Освітня галузь «Мистецтво» реалізується через інтегрований курс «Мистецтво» у 6-9 класах.

Освітня галузь «Технології» реалізується через окремі навчальні предмети у 6-9х класах «Інформатика» та «Трудове навчання». Навчальний предмет «Трудове навчання» викладається згідно навчальної програми, яка має гриф Міністерства освіти і науки України та з урахуванням кадрового та матеріально-технічного забезпечення. Навчальний матеріал програми в 6-9 класах побудований за проектною системою:

Клас	Назва проекту «Обслуговуючі види праці»	Назва проекту «Технічні види праці»
6	Проектування та виготовлення: підставки під гаряче, гольника, торбинки для дрібничок, вишитої серветки, писанки, бутербродів.	Проектування та виготовлення(дрід): головоломки з дроту; серветниці; підставки під горнятко; ялинкової прикраси; декоративного свічника; статичної іграшки.
7	Проектування та виготовлення: столової білизни (органайзера), в'язаного гачком килимка, текстильної іграшки.	Проектування та виготовлення: органайзери; підставки для спецій, прикрас, сувенір; панно (мозайка); рамки для фото
8	Проектування та виготовлення: поясного виробу (спідниці), плечового виробу, в'язання спицями шарфа та подушки .	Проектування та виготовлення: пристосування для шкільної майстерні; свічника; світильника
9	Проектування та виготовлення: вироби в етнічному стилі, нове життя старим речам.	Проектування та виготовлення: обладнання зони відпочинку на вулиці, в школі; обладнання та пристосування для навчальних кабінетів
Для класів, що не поділяються на групи		
8	Проектування та виготовлення: намиста і підвіски, корпусу годинника, скриньку, шпильки для волосся.	
9	Проектування та виготовлення: вироби в етнічному стилі, нове життя старим речам.	

Освітня галузь «Здоров'я і фізична культура» реалізується через окремі навчальні предмети у 6-9 класах «Основи здоров'я» та «Фізична культура». Формування навичок здорового способу життя та безпечної поведінки здійснюється не лише в рамках предметів «Фізична культура» та «Основи здоров'я», а й інтегрується у змісті всіх предметів інваріантної та варіативної складових навчальних планів. Змістове наповнення предмета «Фізична культура» заклад освіти сформував самостійно, відповідно до статево-вікових особливостей учнів, їх інтересів, матеріально-технічної бази навчального закладу, кадрового забезпечення, та реалізує через варіативні модулі: легка атлетика, гімнастика, баскетбол. Загально-фізична підготовка та формування теоретико-методичних знань відбувається під час викладання всіх модулів. Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти» години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Для недопущення перевантаження учнів враховується їх навчання в закладах освіти іншого типу (художніх, музичних, спортивних школах тощо). За рішенням педагогічної ради (протокол №01 від 30.08.2022 року) при оцінюванні учнів дозволяється враховувати результати їх навчання з відповідних предметів (музика, фізична культура та ін.) у позашкільних закладах.

Предмети інваріантної складової робочого навчального плану, що не мають цілої кількості годин, викладаються протягом навчального року за розкладом.

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Особливості організації освітнього процесу

Режим роботи закладу освіти

Режим роботи визначається закладом освіти самостійно на основі відповідних нормативно-правових актів. Задля дотримання безпечних умов перебування учасників освітнього процесу у закладі освіти в умовах воєнного стану та адаптивного карантину, використовуються рекомендації нормативно-правових документів для галузі «Освіта». Організація освітнього процесу може здійснюватися в дистанційному режимі (6-9 класи) за допомогою технічних засобів комунікації, доступних для учасників освітнього процесу та очному режимі. Дистанційна форма здобуття освіти буде відбуватися згідно з Положенням про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти (наказ МОН України від 08.09.2020 №1115). Обсяг навчального часу, що забезпечується в синхронному режимі, визначається педагогічним працівником і може бути менше обсягу, зазначеного в пункті 7 розділу I Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти. Форма організації освітнього процесу залежить від безпекової ситуації та рішення батьків. Якщо батьки учнів 6-9х класів не погоджуються з очною формою навчання, вони можуть перевести дитину на індивідуальну форму освіти (сімейна(домашня). У закладі освіти організовується індивідуальна форма здобуття освіти (зокрема сімейна (домашня). Може реалізовуватися індивідуальна освітня траєкторія учня. Форма організації освітнього процесу може змінюватися упродовж навчального року в залежності від безпекової ситуації. Запровадження та організація освітнього процесу в певному режимі, у тому числі у разі включення сигналу «Повітряна тривога» або інших сигналів оповіщення, здійснюється відповідно до листа МОН від 30.06.2022 № 1/7322-22 «Про організацію 2022/2023 навчального року». Організація освітнього процесу не повинна призводити до перевантаження учнів та має забезпечувати безпечні, нешкідливі та здорові умови здобуття освіти. Розклад навчальних занять, розподіл навчального навантаження протягом тижня, тривалість навчальних занять і перерв між ними здійснюється відповідно до вимог Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти, затвердженого наказом МОЗ України 25 вересня 2020 р. № 2205 (зі змінами).

Рішенням педагогічної ради від 30.08.2022 протокол № 01 схвалено такий режим роботи закладу освіти на 2022/2023 навчальний рік:

Часовий режим роботи закладу освіти

1. Заклад освіти працює за 5-денним робочим тижнем.
2. Заклад працює в одну зміну – із 08.00 до 19.00 години
3. Час завершення уроку (згідно з розкладом) усім учням оголошують учителі.
4. Графік роботи їдальні затверджується директором до 01.09.2022 року.
5. Зустрічі з батьківською громадськістю, зібрання учнів проводяться лише за умови дотримання безпечних та протиепідемічних заходів з погодженням графіків таких зустрічей з адміністрацією закладу освіти.
6. Спілкування батьків з адміністрацією закладу освіти та вчителями здійснюється через загальношкільний чат, сайт закладу освіти, особистий прийом директором та його заступниками.

7. Кожну п'ятницю вважати батьківським днем.
8. Робота гуртків у позаурочний час проводиться згідно з розкладом.
9. У невикробничий час, неділю та святкові дні школа не працює, допуску до приміщення закладу немає, за винятком проведення невідкладних робіт та заходів тільки з дозволу директора.

Тривалість уроків та розклад дзвінків

Тривалість уроків:

у 6-9-х класах – 45 хвилин

Розклад дзвінків:

Урок	6-9 класи
1 урок	8.30 – 9.15
2 урок	9.30 – 10.15
3 урок	10.30 – 11.15
4 урок	11.35 – 12.20
5 урок	12.40 – 13.25
6 урок	13.35 – 14.20
7 урок	14.35 – 15.20
8 урок	15.30 – 16.15

Форми організації освітнього процесу та опис інструментарію

Основними формами організації освітнього процесу у 6-9 класах є різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Форми організації освітнього процесу будуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих навчальних предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту загальної середньої освіти та окремих навчальних предметів протягом навчального року.

Формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки тощо.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей, крім уроку, можуть проводитися навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Учні одержують конкретні завдання після виконання яких звітують перед вчителем. Практичні заняття та заняття практикуму будуються з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу.

Екскурсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування

знань, отриманих при вивченні змісту окремих навчальних предметів (можливо, поєднувати зі збором учнями в процесі екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань). Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження за процесами з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання. Тематичні навчальні екскурсії, які посилюють практичну спрямованість знань учнів і передбачені навчальними програмами окремих предметів можуть додаватися до загальної кількості навчальних днів та проводитися у формі: очно чи дистанційно. Темі та об'єкти екскурсій визначаються методичними об'єднаннями вчителів предметних кафедр з огляду на місцеві умови, можливості та обставини на початку навчального року та можуть коригуватися вчителями-предметникам, класними керівниками (додаток 4).

Педагогічні працівники закладу освіти мають право на академічну свободу, включаючи свободу викладання, свободу від втручання в педагогічну діяльність, вільний вибір форм, методів і засобів навчання, що відповідають Освітній програмі, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів. Вибір форм і методів навчання вчителів визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих навчальних предметів. При календарно-тематичному плануванні виділяються ключові теми, на яких ґрунтується подальше опрацювання програмового матеріалу. Це дозволяє без порушення системи програмових вимог ущільнювати, оптимізувати вивчення навчальних предметів, концентрувати увагу на відпрацюванні позицій, що мають забезпечити якісну роботу учнів в умовах дистанційного навчання.

Відповідно до ст.42 Закону України «Про освіту» у закладі освіти рішенням педагогічної ради від 31 жовтня 2019 року, протокол № 4, схвалено «Положення про академічну доброчесність здобувачів освіти, педагогічних працівників». Педагогічні працівники та здобувачі освіти повинні дотримуватись академічної доброчесності.

У закладі освіти може бути запроваджене змішана форма навчання (поєднання очної та дистанційної форми) та навчання з використанням технологій дистанційної освіти. Зокрема вчителі можуть використовувати навчальні платформи GoogleClassroom, ZOOM, “На урок”, “Prometeus”, відеоуроки на каналі You Tube. Учителі повинні планувати онлайн-уроки згідно з діючим розкладом та відповідно до часових різновікових вимог. Обов’язковим при дистанційному навчанні є інформування учнів та батьків про освітні ресурси, що сприятиме кращому засвоєнню знань учнів із різними рівнями підготовки. Учитель повинен чітко спланувати роботу, визначитися, як буде проводити дистанційне навчання, які цифрові сервіси буде використовувати, підготувати якісні навчальні матеріали та організувати зворотній зв'язок з учнями як одну з основних вимог дистанційного навчання. Важливо, щоб учнів

мали чіткі інструкції до виконання завдань та був вільний доступ до навчальних матеріалів.

У разі запровадження дистанційної форми здобуття освіти (або його елементів) особливості організації освітнього процесу схвалюються педагогічною радою та затверджуються наказом керівника закладу освіти.

Опис інструментарію оцінювання

Оцінювання навчальних досягнень учнів 6-9 класів урегульовано документами:

- Закон України «Про повну загальну середню освіту» (стаття 17);
- Наказ МОН України від 21.08.2013 року №1222 «Про затвердження орієнтовних вимог оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти» (із змінами);
- Наказ МОН України від 14.07.2015 № 762 «Про затвердження Порядку переведення учнів (вихованців) закладу загальної середньої освіти до наступного класу»;
- Наказ МОН України від 03.06.2006 року № 496 «Про затвердження Інструкції з ведення класного журналу 5-11(12)-х класів загальноосвітніх навчальних закладів».

Змістом вимог до оцінювання є виявлення, вимірювання та оцінювання навчальних досягнень учнів, які структуровані у навчальних програмах. Оцінювання навчальних досягнень учнів здійснюється за 12 бальною шкалою.

Відповідно до ступеня оволодіння знаннями і способами діяльності виокремлюються чотири рівні навчальних досягнень учнів: початковий, середній, достатній, високий.

I початковий рівень, коли у результаті вивчення навчального матеріалу учень:

- називає об'єкт вивчення (правило, вираз, формули, геометричну фігуру, символ тощо), але тільки в тому випадку, коли цей об'єкт (його зображення, опис, характеристика) запропонована йому безпосередньо;
- за допомогою вчителя виконує елементарні завдання.

II середній рівень, коли учень повторює інформацію, операції, дії, засвоєні ним у процесі навчання, здатний розв'язувати завдання за зразком.

III достатній рівень, коли учень самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, вміє виконувати певні операції, загальна методика і послідовність (алгоритм) яких йому знайомі, але зміст та умови виконання змінені.

IV високий рівень, коли учень здатний самостійно орієнтуватися в нових для нього ситуаціях, складати план дій і виконувати його, пропонувати нові, невідомі йому раніше розв'язання, тобто його діяльність має дослідницький характер.

Кожен наступний рівень вимог включає вимоги до попереднього, а також додає нові. Оцінювання здійснюється у процесі повсякденного вивчення результатів навчальної роботи учнів, а також за результатами перевірки навчальних досягнень учнів: усної (індивідуальне, групове, фронтальне

опитування), письмової (самостійна робота, контрольна робота, тематична контрольна робота, тестування, та інші).

Оцінювання досягнень здобувачів освіти ґрунтується на таких принципах:

Позитивний підхід. Оцінка орієнтується на рівень досягнень і прогрес учня, не наголошуючи на рівні його невдач. Оцінка має бути позитивною або не треба ставити її взагалі. Ця теза ґрунтується на тому, що для досягнення реального впливу результати навчання акцент повинен здійснюватися на стимулювальну і мотиваційну функції оцінки.

Чітке визначення результатів навчання. Визначення очікуваних результатів навчання має відповідати критеріям SMART (конкретність, можливість перевірки, досяжність, відповідність цілям і завданням, достатність часу на вивчення).

Багатовимірність. Оцінюватися мають одночасно всі визначальні складники поведінкової компетентності учнів: знання і вміння їх застосовувати; емоційно - ціннісне ставлення до себе, інших людей і навколишньої дійсності; сформованість конкретних умінь і навичок здорової і безпечної поведінки; фактична поведінка в реальних життєвих ситуаціях.

Урахування індивідуальних стилів навчання. Оцінка результатів має здійснюватися з урахуванням домінантних стилів навчання учнів (візуального, слухового, тактильного), а також з урахуванням різних видів компетентностей (мовної, логічної, музичної, просторово-візуальної, кінестетичної, внутрішньої міжособистісної, природничої).

Адекватність інструментів. Система інструментів оцінювання (методів і процедур) має відповідати навчальним завданням, об'єктам і суб'єктам оцінки, стилям навчання учнів і функціям оцінювання.

Дотримання балансу суб'єктів оцінювання. Сучасна концепція оцінювання передбачає, що тільки 20 % оцінювання здійснює вчитель, 50 % — сам учень і 30 % відбувається через взаємооцінювання.

Види інструментів оцінювання:

1. Закриті запитання.
2. Відкриті запитання.
3. Шкали.
5. Інтерв'ю.
6. Рольові ігри та моделювання.
7. Спостереження.
8. Презентації.
9. Проекти.

Творчі методи та такі, що стимулюють активність.

- Портфоліо
- Плакати у вигляді символів або піктограм
- Тематичний колаж або альбом
- Пам'ятка із вивченої теми.

Контроль і оцінювання навчальних досягнень:

Контроль і оцінювання здобувачів освіти передбачає систематичне відстеження їхнього індивідуального розвитку у процесі навчання. За цих умов

контрольно- оцінювальна діяльність набуває для здобувачів освіти формувального характеру. Контроль спрямований на пошук ефективних шляхів поступу кожного учня у навчанні. Визначення особистих результатів здобувачів освіти не передбачає порівняння із досягненнями інших учнів і не підлягає статистичному обліку.

Здобувачі освіти опановують способи самоконтролю, саморефлексії та самооцінювання, що сприяє вихованню відповідальності, розвитку інтересу, своєчасному виявленню прогалин у знаннях, уміннях, навичках та їх корекції. Видами оцінювання навчальних досягнень учнів є поточне, тематичне, семестрове, річне та державна підсумкова атестація

Поточне оцінювання - це процес встановлення рівня навчальних досягнень учня (учениці) в оволодінні змістом предмета, уміннями та навичками відповідно до вимог навчальних програм.

Тематичному оцінюванню навчальних досягнень підлягають основні результати вивчення теми (розділу).

Семестрове оцінювання здійснюється на підставі тематичних оцінок. При цьому мають враховуватися динаміка особистих навчальних досягнень учня (учениці) з предмета протягом семестру, важливість теми, тривалість її вивчення, складність змісту тощо.

Річне оцінювання здійснюється на підставі семестрових оцінок. Річна оцінка не обов'язково є середнім арифметичним від оцінок за I та II семестри. При виставленні річної оцінки мають враховуватися динаміка особистих навчальних досягнень учня (учениці) з навчального предмета протягом року, важливість тем, які вивчались у I та II семестрах, тривалість їх вивчення та складність змісту, рівень узагальнення й уміння застосовувати набуті протягом навчального року знання тощо.

Відповідно до чинних нормативних актів і семестрова, і річна оцінки можуть підлягати коригуванню. Формою контролю відповідності результатів навчання здобувачів освіти вимогам Державних стандартів загальної середньої освіти на відповідному рівні освіти є державна підсумкова атестація. Атестацію проходять особи, які завершують здобуття базової середньої освіти (9 клас). Атестація проводиться в закладі освіти. Результати ДПА заносяться до свідоцтва про базову загальну середню освіту.

Система внутрішнього забезпечення якості освіти та освітньої діяльності у закладі освіти

Для ефективної реалізації Освітньої програми у школі створена система внутрішнього забезпечення якості освіти, завдання якої спрямовані на:

- контроль за виконанням Освітньої програми та навчальних планів, якістю знань, умінь і навичок учнів;
- розробку рекомендацій щодо покращення якості знань, умінь і навичок учнів;
- моніторинг та оптимізацію соціально-психологічного середовища школи;

- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників;
- оновлення методичної бази освітньої діяльності.

Навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності здійснюється роботою науково-методичної та педагогічної рад, методичних об'єднань вчителів предметних кафедр.

Інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- *кадрове забезпечення освітньої діяльності;*

Освітню діяльність у спеціалізованій школі №197 ім. Дмитра Луценка здійснюють педагогічні працівники. Із них:

КЛАСИ	Кількість працівників	Спеціаліст	Спеціаліст II категорії	Спеціаліст I категорії	Спеціаліст вищої категорії	Спеціаліст з педагогічним званням «старший учитель»	Спеціаліст з педагогічним званням «учитель-методист»
6	28	3	1	7	17	3	13
7	29	2		10	17	4	8
8	27	3	2	5	17	6	9
9	32	2	3	5	22	8	12

- *навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;*

Учні закладу освіти 6-9 класів забезпечені підручниками, педагоги у своїй роботі використовують навчальні програми (додаток 2), підручники і навчально-методичні посібники, що мають гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України», також схвалені для використання в освітньому процесі педагогічної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка.

- *матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;*

У закладі освіти функціонує 40 навчальних кабінетів. Із них: кабінети іноземної мови – 18, комп'ютерні класи – 3, кабінет фізики – 1, хімії – 1, біології – 2, географії – 2, історії – 2, української мови та літератури – 8, математики – 4, майстерні – 2. Більшість кабінетів обладнано аудіотехнікою. Два кабінети забезпечені мультимедійними комплексами. Кабінети фізики, хімії, біології мають підсобне приміщення з меблями для зберігання наочності, роздаткового матеріалу для проведення практичних та лабораторних робіт. У школі функціонують 2 спортивних зала, актова зала, бібліотека з читальною залом, медичний кабінет.

Рекреації у школі мають інформаційну завантаженість. Оновлюються стенди, виставки.

- *якість проведення навчальних занять; моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).*

Моніторингові дослідження займають головне місце в роботі закладу освіти. Контроль за виконанням навчальних планів та Освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення здійснюється систематично. З метою отримання оперативної точної інформації

про стан освітнього процесу проводяться моніторинги рівня навченості учнів з усіх предметів в кінці I семестру та навчального року. Динаміка якості освіти аналізується і здійснюються на суб'єкт-суб'єктних засадах, що передбачає систематичне відстеження індивідуального розвитку учнів у процесі навчання.

У закладі освіти здійснюється моніторинг рівня професійної компетентності вчителів, моніторинг рівня адаптації учнів 5 класів до навчання у базовій середній школі, психологічний супровід освітнього процесу. Регулярно проводиться моніторинг якості знань з тих предметів які за планом внутрішнього контролю підлягають перевірці.

Одним з напрямків роботи педагогічного колективу є робота з обдарованими та талановитими учнями. Здобувачі освіти постійно беруть участь у Всеукраїнських учнівських олімпіадах з базових дисциплін, Всеукраїнському конкурсі-захисті науково-дослідницьких робіт учнів-членів МАН на різних рівнях, змаганнях, творчих конкурсах тощо.

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- *оновлення методичної бази освітньої діяльності;*

Основними завданнями щодо оновлення методичної бази освітньої діяльності спеціалізованої школи № 197 ім.Дмитра Луценка є модернізація системи науково-методичної роботи з педагогічними працівниками школи шляхом використання сучасних підходів щодо організації науково-методичної роботи, реалізація дослідно-експериментальної роботи, оновлення змісту і форм науково-методичної роботи з педагогічними кадрами шляхом активізації та здійснення інноваційної діяльності вчителя, впровадження нових педагогічних технологій, методик, інтерактивних форм і методів навчання педагогів; координація і науково-методичний супровід спеціалізації здобувачів освіти.

- *контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;*

Адміністрація закладу освіти постійно здійснює контроль за виконанням навчальних планів та Освітньої програми для учнів 6-9 класів відповідно до плану роботи закладу освіти на рік, перспективного плану розвитку закладу освіти та плану моніторингу освітнього процесу. Ці питання регулярно розглядаються на засіданнях педагогічної ради школи, методичних об'єднаннях, творчих груп тощо.

- *моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;*

Моніторинг стану освітнього процесу закладу освіти має на меті чіткий контроль розвитку освітнього середовища, до складу якого входять усі учасники освітнього процесу (учні, вчителі та батьки). Протягом навчального року психологічною службою проводиться робота за такими напрямками: діагностичний, консультативний, корекційно-відновлюваний та розвивальний, просвітницький, соціально-перетворювальний, організаційно-методичний, захисний, прогностичний.

Просвітницька робота психологічної служби пов'язана з наданням та поширенням знань, ознайомленням усіх учасників освітнього процесу зі специфікою діяльності працівників психологічної служби закладу, методами їх роботи та можливостями.

Профілактична робота психологічної служби спрямована на охорону психічного здоров'я, попередження відхилень у розвитку особистості, виникнення конфліктів та проблем у міжособистісних стосунках, запобігання створення конфліктних ситуацій в освітньому процесі.

Консультавання (індивідуальне, групове) у роботі працівників психологічної служби є одним із важливих напрямів роботи та здійснюється за запитом учасників освітнього процесу.

Дистанційна форма освіти стала викликом для всіх учасників освітнього процесу. Учителі, діти і батьки виявилися морально і психологічно не готовими тривалий час працювати в такому форматі. У цих умовах значних змін вимагає й система роботи психологічної служби.

- *створення у закладі освіти безпечного освітнього середовища, сприяння запобіганню та протидії булінгу (цькуванню)*

Взаємодія між усіма учасниками освітнього процесу ґрунтується на принципах дитиноцентризму, рівноправності, толерантності, академічної доброчесності, неприпустимості булінгу та психологічного насильства. У закладі освіти забезпечується дотримання прав людини, прав дитини та чинного законодавства України. Розроблено та реалізовано план заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню), проводиться інформаційно-просвітницька та профілактична робота серед учасників освітнього процесу щодо булінгу (цькування) та нетерпимого ставлення до насильницької моделі поведінки у міжособистісних стосунках, здійснюється моніторинг умов створення безпечного освітнього середовища та ефективності впровадження заходів щодо запобігання та протидії булінгу (цькуванню). Налагоджено координацію діяльності та взаємодії між закладом освіти та уповноваженими підрозділами територіальних органів (підрозділів) Національної поліції України, сектором ювенальної превенції служби у справах дітей, центром соціальної служби для сім'ї, дітей та молоді. До посадових інструкцій педагогічних працівників включено обов'язки щодо проведення роботи, спрямованої на запобігання та протидію булінгу (цькуванню). Професійний розвиток та підвищення кваліфікації педагогічних працівників щодо формування соціальних компетентностей та навичок запобігання та протидії булінгу (цькуванню) є пріоритетним у роботі закладу освіти.

- *створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.*

Підвищення фахового і кваліфікаційного рівня, методичної майстерності педагогічних працівників відбуваються завдяки системі науково-методичної роботи в закладі освіти, навчанню на курсах підвищення кваліфікації, самоосвіті педагогічних працівників, відвідуванню педагогічними працівниками, за власним бажанням, заходів за межами закладу освіти.

Підвищення кваліфікації розглядається як безперервний професійний розвиток. Загальна кількість академічних годин для підвищення кваліфікації педагогічного працівника впродовж 5 років повинна бути не менше 150 годин. Відповідно до планів підвищення кваліфікації педагоги проходять навчання в Інститутах підвищення кваліфікації педпрацівників, інститутах післядипломної освіти, на освітніх платформах або на спеціальних факультетах педагогічних навчальних закладів, де працівники закладу освіти набувають нових і вдосконалюють набуті компетентності. Педагоги беруть участь у сертифікаційних програмах, тренінгах, семінарах, практикумах, конференціях, семінарах-нарадах, вебінарах, майстер-класах, про що свідчать надані сертифікати. Працівники закладу освіти надали свідоцтва та сертифікати про підвищення кваліфікації за 2022 рік. Сертифікати та свідоцтва видані на основі ліцензії або свідоцтва про акредитацію (Громадська організація “ЕдКемп Україна”, освітній проєкт “На Урок”, студія онлайн-освіти “EdEdera”, громадська організація “ПРОМЕТЕУС”, ГС “Освіторія”, «Британська Рада» тощо).

Освітня програма передбачає досягнення здобувачами освіти результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом.

Додаток 1

До освітньої програми 6-9 класів спеціалізованої школи №197 ім.Дмитра Луценка на 2022-2023 навчальний рік (складений за таблицею 3 до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 №405)

Навчальний план для 6-9 класів на 2022-2023 навчальний рік

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах									
		6		7	8		9				
1. Інваріативна складова											
Мови і літератури	Українська мова	3,5+0,5		2,5+1	2+1		2				
	Українська література	2		2	2		2				
	Англійська мова	5		5	5		5				
	Німецька мова	2		2	2		2				
	Зарубіжна література	2		2	2		2				
Суспільство-знавство	Історія України	1		1	1,5		1,5				
	Всесвітня історія	1		1	1		1				
	Основи правознавства	-		-	-		1				
Мистецтво	Мистецтво	1		1	0,5		0,5				
Математика	Математика	4		-	-		-				
	Алгебра	-		2	2		2				
	Геометрія	-		2	2		2				
Природознавство	Природознавство	-		-	-		-				
	Біологія	2		2	2		2				
	Географія	2		2	2		1,5				
	Фізика	-		2	2		3				
	Хімія	-		1,5	2		2				
Технології	Трудове навчання	2		1	1		1				
	Інформатика	1		1	2		2				
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1		1	0,5		0,5				
	Фізична культура	3		3	3		3				
Разом		29,5+3+0,5		31+3+1	31,5+3+1		33+3				
2. Варіативна складова											
Додатковий час на навчальні предмети, індивідуальні заняття та консультації	Індивідуальні заняття	6а	6б	6в	6г		8а	8б	8в	8г	
	Англійська мова	1	1					0,5	0,5		
	Українська мова			1	1		0,5				
	Історія									0,5	
	Разом	1			-		0,5			-	
Гранично допустиме навантаження		31		32		33		33			
Всього		34		35		36		36			
Всього фінансується:		31+3		32+3		33+3		33+3			

Директор

Світлана КУЦА

**Перелік навчальних програм
для здобувачів освіти 6-9-х класів**

№	Предмет	Назва навчальної програми	Клас	Програму затверджено
1	Українська мова	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Українська мова. 5-9 класи» (зі змінами)	6-9	Наказ МОН України від 07.06.2017 № 804
2	Українська література	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Українська література. 5-9 класи» (зі змінами)	6-9	Наказ МОН України від 07.06.2017 № 804, від 03.08.2022 №698
3	Англійська мова	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл із поглибленим вивченням іноземних мов «Англійська мова. 5-9 класи» (зі змінами)	6-9	Наказ МОН України від 07.06.2017 № 804
4	Зарубіжна література	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Зарубіжна література. 5-9 класи» (зі змінами)	6-9	Наказ МОН України від 07.06.2017 № 804, від 03.08.2022 №698
5	Історія України. Всесвітня історія	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів. «Історія України. Всесвітня історія. 5-9 класи» (зі змінами)	6-9	Наказ МОН України від 07.06.2017 № 804, від 03.08.2022 №698
6	Основи правознавства	Навчальна програма з основ правознавства для 9 класу загальноосвітніх навчальних закладів	9	Наказ МОН України від 07.06.2017 № 804, від 03.08.2022 №698
7	Математика	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Математика. 5-9 класи» (зі змінами)	6-9	Наказ МОН України від 07.06.2017 № 804
8	Інформатика	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів. «Інформатика. 5-9 класи» (зі змінами)	6-9	Наказ МОН України від 07.06.2017 № 804
9	Фізика	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів. «Фізика. 7-9 класи» (зі змінами)	7-9	Наказ МОН України від 07.06.2017 № 804, від 03.08.2022 №698
10	Хімія	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів. «Хімія. 7-9 класи» (зі змінами)	7-9	Наказ МОН України від 07.06.2017 № 804

11	Біологія	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів. «Біологія. 6-9 класи» (зі змінами)	6-9	Наказ МОН України від 07.06.2017 № 804
12	Географія	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів. «Географія. 6-9 класи» (зі змінами)	6-9	Наказ МОН України від 07.06.2017 № 804, від 03.08.2022 №698
13	Мистецтво	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів. «Мистецтво. 5-9 класи» (зі змінами)	6-9	Наказ МОН України від 07.06.2017 № 804
14	Трудове навчання	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів. «Трудове навчання. 5-9 класи» (зі змінами)	6-9	Наказ МОН України від 07.06.2017 № 804
15	Основи здоров'я	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Основи здоров'я. 5-9 класи» (зі змінами)	6-9	Наказ МОН України від 07.06.2017 № 804, від 03.08.2022 №698
16	Фізична культура	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Фізична культура. 5-9 класи»	6-9	Наказ МОН України від 23.10.2017 № 1407

Директор

Світлана КУЦА

Поділ класів на групи при вивченні окремих предметів

Клас	Укр. мова	Англ. мова	Нім. мова	Інформатика	Трудове навчання	Всього
6А	2	3	2	2	2	11
6Б	2	3	2	2	2	11
6В	2	3	2	2	2	11
6Г	2	3	2	2	2	11
	8	12	8	8	8	44
7А	2	3	2	2	2	11
7Б	2	3	2	2	2	11
7В	2	3	2	2	2	11
7Г	1	3	1	2	1	5
	6	12	6	8	6	38
8А	2	3	2	2	2	11
8Б	2	3	2	2	2	11
8В	1	3	1	2	1	5
8Г	2	3	2	2	2	11
	6	12	6	8	6	38
9А	2	3	2	2	2	11
9Б	1	2	1	2	1	4
9В	2	3	2	2	2	11
9Г	2	3	2	2	2	11
	6	11	6	8	6	37

Директор

Світлана КУЦА

ПРИМІРНИЙ ПЕРЕЛІК Тематичних навчальних екскурсій

6 клас

1. Онлайн-зустріч з олімпійським чемпіоном 1988 року з футболу Євгеном Яровенком (вересень) <https://www.youtube.com/watch?v=UwE-cJJeCBM>
2. Віртуальна екскурсія в Національний музей “Чорнобиль” (жовтень) <http://chornobylmuseum.kiev.ua>
3. Онлайн-екскурсія в Музей математики MOMATH в Нью-Йорку (листопад) <https://www.youtube.com/watch?v=B6VlrDhQbQo>
4. Онлайн-екскурсія Національним історичним музеєм. Зал №1. (грудень) <http://virtual.nmin.com.ua>
5. Музеї України просто неба (віртуальна екскурсія) (січень) <https://museums.authenticukraine.com.ua/ua/>
6. Віртуальна подорож Берліном. Найбільший торговий дім Берліна (лютий) <https://youtu.be/U5pdnIBgU3Y>
7. Онлайн-екскурсія в Національний музей-заповідник М. Гоголя (березень) <https://museum-portal.com/ua/museum/national-museum-preserve-of-n-v-gogol>
8. «Чорноморський біосферний заповідник» (онлайн) (квітень) <https://museum-portal.com/ua/museum/chornomorskiy-biosferniy-zapovidnyk>
9. Віртуальна екскурсія в музей Британії (Лондон) (травень) https://artsandculture.google.com/streetview/_/AwEp68JO4NECkQ?sv_lng

7 клас

1. Онлайн-зустріч з О. Верняєвим та М. Бех-Романчук (вересень) <https://www.youtube.com/watch?v=EML8n-gSssU>
2. Відеоекскурсія. Музей української спелеології (жовтень) <http://geograf-olga.blogspot.com>
3. Онлайн-екскурсія в Музей науки на ВДНХ (листопад) <https://www.youtube.com/watch?v=WlN6BZzQlp0>
4. Віртуальна екскурсія Дубенським замком (грудень) <http://incognita.day.kyiv.ua/virtualna-ekskursiya-dubenskim-zamkom.html>
5. Онлайн-екскурсія в музей писанкового розпису (січень) https://www.facebook.com/watch/live/?v=433649913715526&ref=watch_permalink
6. Онлайн-знайомство з життям і творчістю Вінсента Ван Гога (лютий) <https://www.nationalgallery.org.uk/artists/vincent-van-gogh>
7. Віртуальний музей Івана Франка у Києві (березень) <https://frankovi.com/ua/>
8. Музей метеликів (онлайн) (квітень) <https://museum-portal.com/ua/museum/butterflies-museum>
9. Онлайн-ознайомлення з найвизначнішими пам'ятками Берліна (травень) <https://youtu.be/-hGadmSMckw>

8 клас

1. Онлайн-зустріч з олімпійською чемпіонкою з дзюдо Д.Білодід (вересень)
<https://www.youtube.com/watch?v=PR-nvo6Apu0>
2. NASA (Вашингтон США) (онлайн) (жовтень)
<https://www.nasa.gov/glennvirtualtours>
3. Онлайн-екскурсія в Музей космонавтики ім. С.П. Корольова (листопад)
<https://museum-portal.com/ua/museum/s-p-korolev-space-museum>
4. Онлайн-екскурсія Історико-культурним комплексом «Запорозька Січ» (грудень) <https://discover.ua/virtual-tours/zaporizhzhia>
5. Віртуальна екскурсія в Музей Ханенків. Європейська колекція (січень)
https://www.youtube.com/watch?v=LYpqX_i1Wo0
6. Онлайн-подорож. Німеччина. Берлін. (лютий)
<https://youtu.be/KG0PkaIQXPE>
7. Меморіальний музей-заповідник М. Коцюбинського (онлайн) (березень)
<https://museum-portal.com/ua/museum/chernigov-literary-memorial-museum-reserve-of-kotsyubinsky>
8. Віртуальна екскурсія в Музей людського тіла в Нідерландах (квітень)
<https://drive.google.com/file/d/0B8up0fJQwO4Jc2JXWkVqa3VaNFk/view>
9. Онлайн-екскурсія в Дендропарк «Софіївка» (травень) <https://museum-portal.com/ua/museum/natsionalniy-dendrologichniy-park-sofiyivka>
<https://museum-portal.com/ua/museum/natsionalniy-lisotekhnichniy-universytet-ukrayiny>

9 клас

1. Розвиток олімпійський вид спорту кьорлінг в Україні (вересень)
<https://www.youtube.com/watch?v=FzoMdT-oDk8>
2. Віртуальна екскурсія до центру зайнятості населення (жовтень)
<https://www.youtube.com/watch?v=jmqL7kRX94c>
3. Онлайн-подорож по Музею інноваційних технологій Samsung (S / I / M) (листопад)
<https://news.samsung.com/ru/tag/%D0%BC%D1%83%D0%B7%D0%B5%D0%B9-%D0%B8%D0%BD%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D1%86%D0%B8%D0%BE%D0%BD%D0%BD%D1%8B%D1%85-%D1%82%D0%B5%D1%85%D0%BD%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D0%B8%D0%B9-samsung-s-i-m>
4. Віртуальна екскурсія Дніпровським історичним музеєм ім. Д.І. Яворницького (грудень)
<http://incognita.day.kyiv.ua/museums/dnipro-2/>
5. Онлайн-знайомство з Музеєм сучасного українського мистецтва Корсаків (січень)
<https://www.youtube.com/watch?v=JkWjNyGnDTU>
6. Віртуальний тур до Британського музею. Розетта Стоун (лютий)
<https://youtu.be/tJBqRPWLS6Y>

7. Онлайн-екскурсія в Орський музей Т. Г. Шевченка (березень)
<https://museum-portal.com/uphp/museum/php7>
8. Онлайн-екскурсія в Державний Дарвінівський музей (квітень)
<http://www.darwinmuseum.ru/panorama/p>
9. Віртуальний тур музеями України просто неба (травень)
<https://museums.authenticukraine.com.ua/ua/>